

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 6To/37/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2322010677
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Pavol Macháč
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2322010677.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z jeho predsedu Mgr. Pavla Macháča a členov senátu JUDr. Kataríny Batisovej a JUDr. Andrey Kondllovej, v trestnej veci obžalovaného A. B., pre prečin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 171 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 30. apríla 2022, o odvolaní prokurátora Okresnej prokuratúry Galanta proti rozsudku Okresného súdu Galanta z 24. januára 2023, sp. zn. 14T/9/2022, na verejnom zasadnutí konanom 7. septembra 2023 v Trnave, takto

rozhodol:

I. Podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Trestného poriadku zrušuje sa napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu.

II. Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sa

obžalovaný A. B., nar. XX. XXXX XXXX v C., trvalé bydlisko D. XXXX, E., adresa na doručovanie F. XX, A.,

o d s u d z u j e

podľa § 171 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 30. apríla 2022, za použitia § 36 písm. l), § 38 ods. 3 Trestného zákona na trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) rok.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona sa obžalovanému výkon trestu podmienčne odkladá a podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona sa mu určuje skúšobná doba na 2 (dva) roky.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Galanta (ďalej len okresný súd) rozsudkom z 24. januára 2023, sp. zn. 14T/9/2022 (ďalej len napadnutý rozsudok), uznal obžalovaného A. B. (ďalej len obžalovaný) za vinného zo spáchania prečinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 171 ods. 2 Trestného zákona (ďalej len Tr. zák.) v znení účinnom do 30. apríla 2022 a to na skutkovom základe tam uvedenom.

2. Okresný súd obžalovanému za to uložil podľa § 171 ods. 2 Tr. zák. v znení účinnom do 30. apríla 2022, zistiac poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Tr. zák., nezistiac žiadnu priťažujúcu okolnosť podľa § 37 Tr. zák., s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. a § 56 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., peňažný trest vo výmere 1.000 € s tým, že podľa § 57 ods. 2 Tr. zák. zaplatená suma peňažného trestu pripadá štátu. Zároveň podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. okresný súd ustanovil obžalovanému pre prípad úmyselného zmarenia výkonu peňažného trestu náhradný trest odňatia slobody vo výmere 10 mesiacov.

3. V odôvodnení napadnutého rozsudku okresný súd skonštatoval, že obžalovaný na hlavnom pojednávaní realizoval vyhlásenie o vine, ktoré bolo súdom prijaté, preto bolo vykonané dokazovanie

len čo do výroku o treste. Následne okresný súd v odôvodnení zrekapituloval výsledky dokazovania, ktoré ohľadom výroku o treste vykonal.

4. Samotný výrok o treste okresný súd odôvodnil tak, že u obžalovaného vzhliadol jednu poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Tr. zák., že sa k spáchaniu trestného činu priznal a tento úprimne oľutoval a nevzhliadol žiadnu priťažujúcu okolnosť. Obžalovanému nepriznal poľahčujúcu okolnosť, že pred spáchaním trestného činu viedol riadny život, pretože v minulosti bol dvakrát súdne trestaný, hoci má tieto odsúdenia zahľadené. Na túto skutočnosť však prihliadal pri ukladaní trestu v jeho prospech. Vzhľadom na prevažujúci pomer poľahčujúcich okolností okresný súd znížil hornú hranicu trestnej sadzby 5-tich rokov o jednu tretinu, teda vychádzal z modifikovanej trestnej sadzby až na 3 roky a 4 mesiace.

5. Pokiaľ ide o druh trestu, okresný súd dospel k záveru, že u obžalovaného bude účel trestu naplnený aj uložením alternatívneho trestu, konkrétne peňažného vo výmere 1.000 € eur, ktorý považoval za primeraný a spravodlivý. Pri ukladaní peňažného trestu okresný súd prihliadol na osobné a majetkové pomery obžalovaného. Pri určovaní výmeru peňažného trestu okresný súd prihliadal tiež na kritický postoj obžalovaného k spáchanej trestnej činnosti, ku ktorej sa priznal, oľutoval ju a učinil vyhlásenie o vine, ako aj na skutočnosť, že predchádzajúce odsúdenia má zahľadené a že prechovával drogy „len“ pre vlastnú spotrebu. Ustanovenie § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. preto následne aplikoval aj na zákonom ustanovenú trestnú sadzbu peňažného trestu, kedy vychádzal z upravenej trestnej sadzby v rozpätí od 160 € až do 221 340 €.

6. Okresný súd neaplikoval v prejednávacom prípade ustanovenie § 10 ods. 2 Tr. zák. tzv. materiálny korektív, pretože dospel k záveru, že závažnosť činu nie je nepatrná.

7. Záverom okresný súd dodal, že obžalovanému neukladal trest prepadnutia vecí, pretože mal zato, že v konaní nebolo preukázané, že by niektorý zo zaistených mobilných telefónov obžalovaného bol použitý na spáchanie trestného činu. Zároveň neukladal ani trest prepadnutia finančných prostriedkov, pretože obžalovaný nebol stíhaný a ani odsúdený za obchodovanie s drogovými látkami, a preto sa nejedná o výnos z trestnej činnosti a v konaní nebolo nijak preukázané, že by zaistené finančné prostriedky mali akýchkoľvek súvis s trestnou činnosťou obžalovaného.

8. Po vyhlásení rozsudku na hlavnom pojednávaní a poučení o opravnom prostriedku prokurátor Okresnej prokuratúry Galanta (ďalej len prokurátor) podal odvolanie v neprospech obžalovaného čo do výroku o treste, ako aj čo do absencie výrokov o uložení trestu prepadnutia vecí. Obhajca obžalovaného si ponechal lehotu na podanie odvolania, ktorá mu márne uplynula. Neprítomnému obžalovanému bolo písomné vyhotovenie rozsudku doručené poštou, pričom lehota na podanie odvolania mu márne uplynula.

8.1. Zahlásené odvolanie prokurátor odôvodnil osobitným podaním doručeným okresnému súdu 17. marca 2023.

8.2. V odvolaní prokurátor namietal, že sa okresný súd sa neriadil dostatočne pri ukladaní trestu príslušnými ustanoveniami zákona. Pokiaľ ide o povahu spáchaného činu tak skonštatoval, že obžalovaný bol uznaný za vinného z neoprávneného prechovávaného minimálne 5 dávok metamfetamínu, ktorý sa zaraďuje medzi tzv. tvrdé drogy, ktoré majú vysoké riziko vzniku závislosti a poškodenia zdravia užívateľa či jeho sociálneho prostredia. Poškodenie až smrť môže nastať už po prvom užití (napr. predávkovaním). Z hľadiska nebezpečnosti konania, ako aj záujmu chráneného Tr. zák., ktorý obžalovaný porušil, teda možno konštatovať, že konanie obžalovaného bolo závažnejšie, ako keby išlo o prechovávanie tzv. mäkkých drog, medzi ktoré zaraďujeme napríklad marihuanu. Z hľadiska ukladania trestnej sankcie je potom takéto protiprávne konanie v súlade s princípmi formálnej logiky, proporcionality a primeranosti trestov, s poukazom na naplnenie generálnej prevencie trestov, vzhľadom k spôsobu spáchania činu a povahe spáchaného činu podľa jeho názoru dôvodné v trestnom konaní postihovať prísnejšie ako v prípade neoprávneného prechovávaného mäkkých drog.

8.3. Ďalej prokurátor argumentoval, že pokiaľ ide o zavinenie, v tomto prípade išlo o úmyselné aktívne protiprávne konanie, do konca vo forme priameho úmyslu ako najvyššej formy zavinenia. Z hľadiska následku, prechovávanie a následné užívanie tzv. tvrdých drog nesie najvyššie riziko negatívnych následkov na záujmoch chránených predmetnou skutkovou podstatou Tr. zák..

8.4. Z hľadiska existencie priťažujúcich a poľahčujúcich okolností a pomerov páchatelia je potrebné prihliadnuť na skutočnosť, že u obžalovaného nejde o prvý stret s normami trestného práva, pretože tento bol v minulosti dvakrát odsúdený za úmyselné trestné činy a hoci sa v oboch prípadoch osvedčil, pričom od roku 2015 do roku 2018 sa podrobil aj probačnému dohľadu, uvedené odsúdenia zjavne nevedli k jeho prevýchove, aby viedol riadny život v tom zmysle ako to vyplýva z ustanovenia § 34 ods. 1 Tr. zák.. Preto sa nestotožňuje s hodnotením súdu, že táto okolnosť je na prospech obžalovanému, ale naopak, podľa jeho názoru svedčí v jeho neprospech. Možno konštatovať, že predchádzajúce tresty

u obžalovaného nesplnili svoj účel, pretože pokračoval v páchaní trestnej činnosti aj po ich výkone. I keď jeho predchádzajúce odsúdenia sú v súčasnosti zahľadené, nič to mení na posudzovaní osoby páchatel'a a pomerov, ako aj možnosti jeho nápravy pri určovaní druhu a výmery trestu, pričom aj tieto hľadiská nasvedčujú potrebe uloženia prísnejšieho trestu v porovnaní s doposiaľ netrestanou osobou.

8.5. Aj vzhľadom na uvedené sa potom javí uloženie peňažného trestu vo výške 1.000 €, ktorá predstavuje asi štvrtinu finančných prostriedkov, ktoré boli u obžalovaného zaistené spolu s neoprávnene prechovávanými drogami, ako neprímerane mierne, kde takýto trest býva ukladaný prvopáchatel'om, teda osobám bez akejkoľvek trestnej minulosti. Z uvedeného pohľadu sa obžalovanému takýto trest podľa prokurátora vlastne oplatí, pretože súd mu vrátil (bez toho, aby rozhodnutie o uloženom treste nadobudlo právoplatnosť) finančné prostriedky zaistené spolu s drogami, u ktorých podľa jeho názoru z okolností ich zaistenia – spôsob uskladnenia peňazí pri drogách, dôvodné podozrenie, že boli určené na nákup drog, dokonca mohli pochádzať aj z predaja drog, minimálne je však zrejmé, že súviseli s drogovou trestnou činnosťou obžalovaného, kde tento nedokázal preukázať ich legálny pôvod a vysvetlenia, ktoré poskytol súdu (dedičstvo) boli políciou preverené už v prípravnom konaní a ukázali sa ako nepravdivé, pričom peniaze boli prechovávané spoločne priamo s drogami a následne z takto vrátených finančných prostriedkov bude môcť obžalovaný pohodlne zaplatiť uložený peňažný trest, ktorý predstavuje približne 1 zo zaistenej hotovosti, čím sa mu odsúdenie zahľadí a ešte mu zostane napríklad na nákup ďalších drog.

8.6. Závery okresného súdu, že nebolo preukázané, že zaistené financie pochádzajú z trestnej činnosti, pretože obžalovaný nebol odsúdený za obchodovanie s drogami a uviedol, že sú to jeho úspory, pričom z lustrácie v Sociálnej poisťovni vyplynulo, že od roku 2017 pracoval, čím možno vylúčiť pôvod finančných prostriedkov v trestnej činnosti, sú podľa jeho názoru nesprávne, pričom z nich vyplýva požiadavka na prakticky nedosiahnuteľnú rovinu dokazovania pôvodu hotovostných finančných prostriedkov, z ktorej vyplývajú také praktické dôsledky, že orgány činné v trestnom konaní postupne zrejme prestanú zaisťovať finančné prostriedky, ak budú súdy klásť nerealistické požiadavky na preukázanie ich pôvodu v trestnej činnosti aj v takých prípadoch, keď sú financie zaistené priamo v držbe páchatel'a trestného činu, priamo pri páchaní trestného činu, ktorý uvedie vysvetlenie ich pôvodu, ktoré sa preukáže ako nepravdivé, po čom vysvetlenie zmení a prispôsobí dôkaznej situácii tak, aby mu to bolo na prospech a súdy takúto obranu akceptujú s odkazom na dôkaznú povinnosť obžaloby.

8.7. Ďalej prokurátor poukázal na skutočnosť, že obžalovaný dôvodné podozrenie, že peniaze zaistené spolu s drogami pochádzajú z trestnej činnosti alebo boli určené na páchanie trestnej činnosti, nijak nerozptýlil, pričom z vykonaného dokazovania, ktoré zhrnul súd v odôvodnení rozsudku, vyplynul záver, že obžalovaný od mája 2019 nemal žiadny legálny príjem, ale v júli 2019 disponoval metamfetamínom a hotovosťou 3.950 €. Podľa prokurátora takmer 4.000 € nenosia v kapsičke v hotovosti ani majetnejší občania ako obžalovaný, preto zastáva názor, že obžaloba preukázala dôvodné podozrenie, že finančné prostriedky boli v okolnostiach prípadu určené na páchanie trestnej činnosti, v miere dostatočnej na to, aby mohol byť uložený trest ich prepadnutia.

8.8. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti považuje prokurátor okresným súdom uložený trest za neprímeraný základným zákonným kritériám pre ukládanie trestov, resp. v rozpore s citovaným § 34 a § 56 Tr. zák., a preto navrhuje, aby odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e), ods. 2 Trestného poriadku (ďalej len Tr. por.) zrušil odvolaním napadnutý rozsudok vo výroku o treste, a aby v zmysle ustanovenia § 322 ods. 3 Tr. por. obžalovanému uložil primeraný a zákonný trest, ktorý bude v súlade so zásadami na ukládanie trestov, napr. trest odňatia slobody s podmienočným odkladom jeho výkonu s primeranou skúšobnou dobou, ako aj trest prepadnutia finančných prostriedkov v hotovosti, ktorá bola u obžalovaného zaistená. Ak má odvolací súd za tom že v okolnostiach prípadu peňažný trest je vhodným druhom trestu, prokurátor navrhuje, aby bol tento obžalovanému uložený vo výrazne vyššej výmere, najmenej vo výmere 5.000 €, ktorý je zjavne schopný zaplatiť zo zaistenej hotovosti, ktorú mu súd vrátil a pri správnom využití vrátených mobilných telefónov a pracovných návykov, aj z jeho budúcich predpokladaných zárobkov.

9. K odvolaniu prokurátora sa vyjadril obžalovaný prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Albína Lancza písomným podaním doručeným súdu 5. apríla 2023.

9.1. Vo vyjadrení obhajca uviedol, že v rámci predmetnej trestnej veci zaujal obžalovaný sebakritický a sebareflexívny prístup, čo sa premietlo aj do akceptácie trestného rozkazu uloženého v tejto veci (k podaniu odporu došlo zo strany prokuratúry) ako aj v podobe učinenia vyhlásenia o vine. Hoci by nerád bagatelizoval skutok, ktorý tvorí obsah obžaloby, tak musí konštatovať, že sa jedná o drobný prečin, pri ktorom nie je dôvod pre primeranú trestnú represiu či perzekúcie. S argumentáciou prokuratúry sa preto absolútne nestotožňuje a dovoľuje si uviesť, že trest bol primeraný a dostatočne prísny. Pri korelácii trestu v prejednávanej záležitosti je totiž vhodné upriamiť pozornosť aj na fakt, že sa jedná o skutok zo

16.07.2019, teda 4 roky vzdialený incident. Práve tento časový odstup preto oslabuje potrebu trestnej represie, nakoľko trest uložený s takýmto oneskorením už sám o sebe nemá prevýchovný charakter, ale iba sankčný a kárny charakter.

9.2. Obhajca ďalej poukázal na skutočnosť, že sa jedná o drobný spotrebiteľský delikt na úrovni prečinu. Práve pre postihovanie takýchto protiprávných správání boli zákonodarcom kreované alternatívne tresty, ktoré umožňujú presnejšie reflektovať závažnosť a protispoločenskú nebezpečnosť trestného činu. Uvedené posilňuje aj nová právna úprava, ktorá daný delikt posudzuje ešte miernejšie ako tomu bolo za pôvodnej kvalifikácie (v súčasnosti je trestná sadzba už len 0 až 3 roky pri tomto skutku). Poukazuje aj na skutočnosť, že v medzitýmnom období, krátko po spáchaní skutku, sám a dobrovoľne abstínuje a drogy viac neužíva, pričom je pripravený túto okolnosť kedykoľvek potvrdiť náhodným testom. Uvedená skutočnosť má preto sama o sebe charakter prevýchovy, preto nie je potrebné dodatočné prísne pôsobenie neprímeraným trestom. Zároveň považuje za vhodné upriamiť pozornosť aj na prevalenciu poľahčujúcich okolností (pri vzhľadnutí poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) a neprítomnosti žiadnych priťažujúcich okolností). Akcentuje aj na skutočnosť, že vykonanou reláciou v Sociálnej poisťovni bolo potvrdené, že bol v pracovnom pomere od roku 2017, čo podporuje riadne návyky a riadny život v čase spáchania skutku ako aj verifikuje pôvod zaistených finančných prostriedkov v jeho úsporách. Uloženie alternatívneho trestu považuje za správne a spravodlivé, pričom práve uloženie iného druhu trestu by bolo neprímerane prísne.

9.3. Obhajca ďalej poukazuje na skutočnosť, že takýto trest nebol navrhnutý už prostredníctvom podanej obžaloby, čo by mohlo byť vyhodnotené aj v smere koncentrácie tohto návrhu. Cieľom uvedeného dodatočného návrhu prokuratúry je preto skôr vytvorenie neadekvátneho tlaku na neho. Zároveň namieťa aj procesne reprobovaný postup na úseku skorších žiadostí o vrátenie zaistených prostriedkov, nakoľko v intenciách § 95 ods. 8 Tr. por. mal o žiadosti rozhodnúť prokurátor bezodkladne. Uvedená náležitosť však nebola v tomto prípade naplnená ani len v náznaku (prvá žiadosť totiž bola expedovaná 9. septembra 2019 a z dôvodu absencie akejkoľvek spätnej väzby došlo k zaslaní aj druhej žiadosti 18. decembra 2020). Už len na podklade tohto významného porušenia procesných povinností na strane OČTK by malo dôjsť k okamžitému zrušeniu daného zaistovacieho úkonu a k vráteniu peňažných prostriedkov osobe, ktorej boli zaistené. Totižto nie je mu kladené za vinu žiadne obchodovanie so zakázanými látkami, preto je možné vylúčiť pôvod týchto prostriedkov v trestnej činnosti (nejedná sa o výnos z trestnej činnosti), čo deklaruje aj skutkový stav demonštrovaný v obžalobe.

9.4. Obhajca ďalej vo vyjadrení poukázal aj na zrejmy nesúlady medzi množstvom finančných prostriedkov a zaisteným množstvom drogy, preto je podľa neho vylúčené aj určenie týchto prostriedkov na spáchanie trestného činu (kúpu drogy). Nadobúdacia hodnota jednotkového množstva pervitínu 1 g je ustálená na úrovni maximálne 30 €, teda prostriedky v sume 3.950 € nemôžu byť spájané s touto premisou. Rovnako mu nemožno pričítať žiadnu snahu o veľkoodber drog, nakoľko by sa jednalo o výlučne špekulatívne tézy bez akejkoľvek opory v dôkaznej situácii. Nad rámec obhajca uvedeného doplnil, že jasne a určito skoršími žiadosťami o vrátenie týchto prostriedkov prezentoval ich pôvod a tento aj riadne preukázal (časť je darom od starého otca a časť vlastnými úsporami pochádzajúcimi z riadneho pracovného pomeru; prokuratúra sa síce snaží vniesť do tohto osvedčenie pochybnosť, keďže dar od starého otca krátko pred jeho smrťou pomenoval ako dedičstvo – tu je však nutné dodať, že išlo o laické zjednodušenie osoby neznalej právnych termínov).

9.5. Nosný argument prokuratúry, ktorý by mal osvedčiť trest prepadnutia finančných prostriedkov bol textovaný v podobe, že „peniaze boli prechovávané spoločne priamo s drogami.“ Pre komplexnosť obhajca doplnil, že drogy zaistené v osobnej príručnej taške, v ktorej boli jeho osobné veci (telefón, doklady, kľúče a podobne). Formulácia prokuratúry je teda prinajmenšom zavádzajúca. Spoločné uloženie peňazí do tašky s drogami nevytvára žiadnu trestnú spojitosť tejto hotovosti s drogami ako sa snaží konfabulačne navodiť prokuratúra. Rovnako sa absolútne nestotožňuje s vyjadreniami prokuratúry, že čelili prakticky nedosiahnuteľnej rovine dokazovania pôvodu financií. Konštrukt prokuratúry je právne neudržateľný. Prokuratúra sa totiž domáha mechanizmu, pri ktorom by jej malo stačiť len vágne spochybnenie pôvodu a obžalovaný by mal tieto pochybnosti rozptýliť. Takýto režim je však v príkrom rozpore s pravidlami trestného konania a ústavným právom na vlastníctvo. Dôkazné bremeno jednoznačne zaťažuje prokuratúru a tá preto aj znáša dôsledky dôkaznej núdze. Nad rámec už uvedeného obhajca doplnil, že samotná prokuratúra textuje, že preukázala dôvodné podozrenie, že finančné prostriedky boli v okolnostiach prípadu určené na páchanie trestnej činnosti. Takáto miera dôkaznej situácie je však dostatočná na vznesenie obvinenia a nie na uloženie trestu prepadnutia veci. Prokuratúrou predpokladaná rovina je teda nedostatočná, nakoľko nepreukázala negatívne znaky bez akýchkoľvek pochybností. V nadväznosti na uvedené preto musí obhajca konštatovať, že pre prijatie takéhoto trestu nie sú splnené skutkové ani zákonné predpoklady.

9.6. Záverom obhajca uviedol, že vzhľadom na prístup a nízku protispoločenskú hodnotu prejednávaneho skutku verí, že odvolací súd tieto aspekty zohľadní a uložený trest bude pre nápravu páchatel'a ako aj ochranu spoločnosti považovať za absolútne dostatočný a prísny. Navrhol preto, aby odvolací súd odvolanie prokuratúry podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

10. Spisový materiál bol krajskému súdu riadne predložený na rozhodnutie o odvolaní prokurátora 14. apríla 2023.

11. Za účelom prejednávania podaneho odvolania nariadil krajský súd termín verejného zasadnutia na 7. septembra 2023, ktorého sa zúčastnila prokurátorka krajskej prokuratúry. Obhajca obžalovaného JUDr. Albín Lancz nebol prítomný, na základe substitučnej plnej moci bola prítomná jeho advokátska koncipientka B. G. H.. Verejného zasadnutia sa nezúčastnil obžalovaný, ktorý súhlasil s vykonaním verejného zasadnutia v jeho neprítomnosti. Dokazovanie krajský súd nedoplňal, nakoľko v tomto smere žiadne návrhy neboli. V rámci konečných návrhov prokurátorka navrhla rozhodnúť v zmysle konečného návrhu uvedeneho v písomnom odôvodnení odvolania a B. G. H. navrhla, aby odvolací súd odvolanie prokuratúry ako nedôvodné postupom podľa § 319 Tr. por. zamietol.

12. Podľa § 317 ods.1 Tr. por., ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykávané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Podľa § 322 ods. 3 Tr. por., odvolací súd rozhodne sám rozsudkom vo veci, ak možno nové rozhodnutie urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený alebo doplnený dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom. V neprospech obžalovaného môže odvolací súd zmeniť napadnutý rozsudok len na základe odvolania prokurátora, ktoré bolo podané v neprospech obžalovaného; vo výroku o náhrade škody tak môže urobiť aj na podklade odvolania poškodeného, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody.

13. Krajský súd ako súd odvolací na podklade podaneho odvolania preskúmal napadnutý rozsudok a zistil, že odvolanie podal prokurátor ako oprávnená osoba, v zákonom stanovenej lehote a proti výroku, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný. Následne s poukazom na ust. § 317 ods. 1 Tr. por. krajský súd preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku o treste, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo a zistil, že odvolanie prokurátora je dôvodné.

Ku konaniu, ktorého napadnutému výroku predchádzalo

14. Pokiaľ ide o konanie, ktoré výroku o treste predchádzalo, prokurátor mu v odvolaní žiadne chyby nevytykal a chyby odvolaním nevytykávané, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., krajský súd vlastným prieskumom nezistil.

K trestu všeobecne

15. Skôr ako sa krajský súd bude venovať odvolacím námietkam prokurátora, je potrebné, pokiaľ ide o primeranosť a zákonnosť výroku o treste, pripomenúť, že pri úvahách o druhu a výmere trestu postupuje každý súd v zmysle zásad a kritérií rozhodných pre ukladanie trestov uvedených v ust. § 34 ods. 1, ods. 3 Tr. zák., podľa ktorých trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatel'om tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov, trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. Trest má postihovať iba páchatel'a, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby.

15.1. Trest ako taký je právnym následkom trestného činu a preto musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu). Úmernosť trestu okrem iného určujú aj pohnútky páchatel'a a možnosti jeho nápravy. Úsudok o možnosti nápravy páchatel'a si súd vytvára z veľkej časti už na základe hodnotenia povahy a závažnosti spáchaného trestného činu (t. j. či ide o prečin, zločin, obzvlášť závažný zločin) pri náležitom zhodnotení osoby páchatel'a. Záver súdu o možnosti nápravy páchatel'a musí byť vždy v plnom súlade s ochranou, ktorú súd uloženým trestom poskytuje záujmom spoločnosti, štátu a členom spoločnosti pred útokmi páchatel'ov trestných činov a výchovným pôsobením na ostatných členov spoločnosti.

15.2. Trest je aj jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona, čím je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon, t. j. na ochranu spoločnosti a na výchovu páchatel'a a ostatných občanov. Ochrana spoločnosti sa uskutočňuje dvoma prvkami, jednak prvkom donútenia (represia), ale tiež prvkom výchovy. Oba prvky sa uplatňujú zásadne súčasne v každom treste, pričom treba mať na zreteli dôležitosť vzájomného pomeru medzi trestnou represiou a prevenciou. Trestný zákon vychádza z myšlienky, že základným účelom a cieľom trestu je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi a pred ich páchatel'mi.

15.3. Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potenciálnych páchatel'ov od páchania trestných činov, ale i utvrdenie pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Spravodlivé a včasné uloženie trestu dáva ostatným členom spoločnosti najavo, že konanie, za ktoré bol uložený trest, je protiprávne a nežiaduce, varuje ich pred páchaním trestnej činnosti a posilňuje pocit právnej istoty a právneho štátu. Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Disproporcia medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu, tak na páchatel'a trestného činu, ako i na ostatných členov spoločnosti. Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. Inak povedané musí vyjadrovať spoločenské odsúdenie, negatívne ohodnotenie páchatel'a a jeho činu, tak právne, ako aj etické.

15.4. V rámci požiadavky primeranosti trestu zohráva významnú úlohu sudcovská individualizácia trestu, ktorá fakticky umožňuje naplnenie tejto požiadavky v konkrétnych prípadoch. Individualizácia trestu je prostriedkom dosiahnutia primeranosti trestu. Druh a intenzita trestu musia byť súdom v každom konkrétnom prípade stanovené tak, aby zodpovedali všetkým zvláštnostiam daného prípadu.

15.5. Neprimerane prísne (ale, samozrejme, i neprimerane mierne) tresty pôsobia škodlivo na páchatel'a i spoločnosť. U verejnosti môžu neprimerané tresty vyvolať súcit s páchatel'om či ohroziť jej dôveru v spravodlivé rozhodovanie súdu, či jej dôveru v súdnu moc ako celok. U páchatel'a neprimerane prísne tresty vedú k zatrpknutosti, pretože takéto tresty páchatel' oprávnené nemôže považovať za spravodlivé. Páchatel' je súdom odsudzovaný za nespravodlivosť (bezprávie), ktorú trestným činom spáchal, a preto má právo očakávať spravodlivosť zo strany súdu. Primeranosť trestu je zároveň nevyhnutým predpokladom dosiahnutia výchovných účinkov trestu, keďže nevyhnutným predpokladom prevýchovy páchatel'a je jeho akceptovanie trestu ako spravodlivého následku jeho protiprávneho konania, pričom v prípade nespravodlivého trestu k takejto akceptácii trestu zo strany páchatel'a pochopiteľne nemôže dôjsť. Spravodlivosť trestu je tak možné považovať aj za predpoklad prerastania represívneho pôsobenia trestu do pôsobenia výchovného.

15.6. Pri ukladaní trestu musí súd obligatórne prihliadnuť podľa § 38 ods. 2 Tr. zák. na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich a priťažujúcich okolností. Zároveň pri určovaní druhu a výmery trestu musí súd v súlade s ust. § 34 ods. 4 Tr. zák. prihliadnuť na spôsob spáchania trestného činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce a poľahčujúce okolnosti, ako aj na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosti jeho nápravy.

Konkrétne k výroku o treste

16. Vychádzajúc z vyššie uvedených teoretických východísk krajský súd konštatuje, že okresný súd správne u obžalovaného konštatoval prevahu poľahčujúcich okolností nad priťažujúcimi podľa § 38 ods. 3 Tr. zák., keď správne zistil jednu poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. I) Tr. zák., že sa priznal k spáchaniu trestného činu a úprimne ho oľutoval. Iné poľahčujúce, rovnako ako priťažujúce okolnosti ani krajský súd nezistil.

16.1. Okresný súd však pochybil pri určení druhu trestu, keď obžalovanému nesprávne uložil peňažný trest podľa § 56 ods. 2 Tr. zák., hoci na jeho uloženie podľa názoru krajského súdu neboli splnené zákonné podmienky.

16.2. Podľa § 56 ods. 1 Tr. zák., peňažný trest môže súd uložiť od 160 eur do 331 930 eur páchatel'ovi úmyselného trestného činu, ktorým získal alebo sa snažil získať majetkový prospech.

Podľa § 56 ods. 2 Tr. zák., bez splnenia podmienok uvedených v odseku 1 môže súd peňažný trest uložiť, ak ho ukladá za prečin a vzhľadom na povahu spáchaného prečinu a možnosť nápravy páchatel'a trest odňatia slobody neukladá.

16.3. Z cit. ustanovení Tr. zák. je zrejmé, že peňažný trest je možné uložiť páchatel'ovi iného úmyselného trestného činu, než ktorým získal alebo sa snažil získať majetkový prospech, len vtedy, ak (i) ide o páchatel'a prečinu (podľa § 10 ods. 1 Tr. zák. je prečin každý trestný čin spáchaný z nedbanlivosti ako aj úmyselný trestný čin, za ktorý Tr. zák. v osobitnej časti ustanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby neprevyšujúcou päť rokov), ktorému sa vzhľadom na (ii) povahu spáchaného prečinu a (iii) možnosť jeho nápravy, trest odňatia slobody neukladá. Cit. ustanovenie teda umožňuje potrestať páchatel'a prečinu samostatným peňažným trestom ako alternatívnou k trestu odňatia slobody. Je však potrebné vždy posúdiť povahu prečinu a možnosti nápravy páchatel'a. Pôjde teda o prípady menej závažnej trestnej činnosti, pri ktorej nebude nevyhnutné uložiť trest odňatia slobody. Taktiež pôjde o prípad, kde vzhľadom na osobu páchatel'a bude predpoklad, že na jeho prevýchovu budú postačovať miernejšie nástroje trestnoprávnej represie. Spravidla takáto osoba bude niekto, kto viedol až dosiaľ riadny život a spáchanie trestného činu bolo ojedinelé, výnimočné vychýlenie sa z riadneho spôsobu

života (STRÉMY, T., KURILOVSKÁ, L. a kol. Trestný zákon. Komentár. I. zväzok. 1. vydanie. Praha : Wolters Kluwer ČR, a.s., 2022, 387 s.) .

16.4. Trestný čin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 171 ods. 2 Tr. zák. v znení účinnom do 30. apríla 2022, za ktorý bol obžalovaný právoplatne uznaný za vinného, je úmyselným trestným činom, za ktorý Tr. zák. v osobitnej časti ustanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby až na 5 rokov. Prvá zákonná podmienka pre potrestanie páchatel'a tohto prečinu samostatným peňažným trestom je teda splnená.

16.5. V tejto súvislosti považuje krajský súd za potrebné uviesť, že obhajoba nesprávne argumentovala, že po novele Tr. zák. účinnej od 1.5.2022 by bol tento čin miernejšie trestný. Nie je to pravda, trestný by bol rovnako. Po novele Tr. zák. č. 105/2022 Z. z. účinnej od 1.5.2022 by zistenému skutkovému stavu zodpovedala právna kvalifikácia podľa ust. § 171 ods. 4 Tr.

zák., v zmysle ktorého kto neoprávnene prechováva inú omamnú látku alebo psychotropnú látku ako uvedenú v odseku 1, jed alebo prekurzor pre vlastnú potrebu vo väčšom rozsahu, potrestá sa odňatím slobody až na päť rokov. Pozornosti obhajoby zrejme ušlo, že predmetná novela zmiernila tresty len za neoprávnené prechovávanie omamnej látky alebo psychotropnej látky z rastliny rodu konopa pre vlastnú potrebu (event. aj pre vlastnú potrebu vo väčšom rozsahu), nie však za neoprávnené prechovávanie metamfetamínu pre vlastnú potrebu (event. aj pre vlastnú potrebu vo väčšom rozsahu).

16.6. Pokiaľ ide o povahu spáchaného prečinu, je potrebné uviesť, že trestný čin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 171 Tr. zák. predstavuje tzv. privilegovanú skutkovú podstatu trestného činu, ktorá má postihovať menej závažné formy konania v porovnaní so základnou skutkovou podstatou tohto trestného činu (§ 172 Tr. zák.) a stanovuje za jej spáchanie menej prísne tresty. Skutková podstata trestného činu podľa § 171 Tr. zák. sa týka užívateľov drog, ktorí ich neoprávnene prechovávajú pre vlastnú potrebu a pre vlastnú potrebu vo väčšom rozsahu, pričom po účinnosti vyššie spomínanej novely zákon dôsledne rozlišuje medzi neoprávneným prechovávaním omamnej látky alebo psychotropnej látky z rastliny rodu konopa na strane jednej a neoprávneným prechovávaním ostatných omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov na strane druhej.

16.7. Krajský súd sa ale nestotožňuje s názorom prokurátora, že by tzv. spotrebnú držbu práve metamfetamínu (tzv. pervitínu) a priori nebolo možné postihovať alternatívnym peňažným trestom z dôvodu, že ide o tzv. tvrdú drogu. Takýto výklad z relevantných ustanovení zákona podľa názoru krajského súdu nevyplýva.

16.8. Inak povedané, nie je to povaha spáchaného prečinu, ktorá v tomto prípade bránila uloženiu alternatívneho peňažného trestu. Tou skutočnou zákonnou prekážkou brániacou potrestaniu obžalovaného týmto druhom trestu sú možnosti jeho nápravy takýmto druhom trestu.

16.9. Je potrebné zdôrazniť, že obžalovaný už v minulosti bol dva krát odsúdený. Prvý krát bol odsúdený v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Šaľa pod sp. zn. 2T/82/1999 za trestný čin podľa § 222 ods. 1, § 202 ods. 1 k § 9 ods. 2 a § 8 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. na podmienený trest odňatia slobody na 2 roky a druhý krát bol odsúdený v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 3T/52/2015 pre zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 3 roky s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu 3 roky s probačným dohľadom.

16.10. Obžalovaný sa síce v oboch prípadoch osvedčil a aktuálne sa na neho hľadí, akoby nebol odsúdený, no pokiaľ obžalovaného ani tieto skoršie právoplatné podmienené odsúdenia od ďalšej úmyselnej trestnej činnosti evidentne neodradili, tak nie je podľa názoru krajského súdu možné racionálne očakávať, že by v aktuálne súdenom prípade akýkoľvek miernejší alternatívny trest k podmienenému trestu odňatia slobody splnil účel trestu sledovaný ust. § 34 Tr. zák., tu najmä z hľadiska individuálnej prevencie. Mimo iné aj vzhľadom na fakt, že skutok spáchal 16.7.2019, teda niečo vyše roka potom, čo mu uplynula skúšobná doba predchádzajúceho podmieneného odsúdenia (17.4.2018.)

16.11. Na tomto mieste krajský súd pripomína, že z hľadiska posudzovania sklonov obžalovaného k páchaniu trestnej činnosti je možné prihliadať nielen na viac rokov staré odsúdenie, ale dokonca aj na odsúdenie zahladené, lebo zahladením odsúdenia alebo zákonnou fikciou neodsúdenia právne zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin, ale nie aj sama skutočnosť, že páchatel' trestný čin spáchal (R 71/1975, R 10/1974).

16.12. Súčasne je potrebné okresnému súdu vytknúť, že v súvislosti s ukladaním peňažného trestu ani nevykonaním na hlavnom pojednávaní dostatočné dokazovanie. Pri ukladaní peňažného trestu je totiž potrebné prihliadať na osobné a majetkové pomery páchatel'a, čo explicitne vyplýva z ust. § 57 ods. 1 Tr. zák. Z uvedeného dôvodu bolo potrebné ohľadom osobných a majetkových pomerov obžalovaného

vykonať na hlavnom pojednávaní riadne dokazovanie. Ide o esenciálnu podmienku uloženia tohto trestu, ktorá v tomto prípade splnená nebola. Samotný Tr. zák. totiž predpokladá, že sa peňažný trest neuloží, ak je zrejmé, že ho páchatel nebude schopný zaplatiť. Okresný súd síce ustálil, že je v možnostiach a schopnostiach obžalovaného zaplatiť peňažný trest 1.000 € a že pri tejto úvahe zohľadňoval aj jeho osobné a majetkové pomery, avšak tieto svoje úvahy v odôvodnení napadnutého rozsudku vôbec nerozvedol. Nevedno tak, z akých osobných a majetkových pomerov obžalovaného okresný súd pri ukladaní peňažného trestu vlastne vychádzal.

K neuloženiu trestu prepadnutia vecí

17. Zo zápisnice z hlavného pojednávania vyplýva, že prítomný prokurátor po vyhlásení rozsudku súdom prvého stupňa zahlásil do zápisnice voči nemu odvolanie čo do výroku o treste v neprospech obžalovaného, ako aj čo do absencie výrokov o uložení trestu prepadnutia vecí.

17.1. V písomne odôvodnenom odvolaní potom prokurátor „čo do absencie výrokov o uložení trestu prepadnutia vecí“ namietal a dôvodil už len k neuloženiu trestu prepadnutia zaistenej finančnej hotovosti vo výške 3.950 €, nie však vo vzťahu k ostatným doličným veciam.

17.2. V prvom rade dáva krajský súd do pozornosti, že zaistené peňažné prostriedky vo výške 3.950 €, ale aj ostatné doličné veci zaistené v tomto konaní, boli na základe uznesenia okresného súdu z 3. marca 2023, č. k. 14T/9/2022 – 496, medzichasom vrátené obžalovanému s odôvodnením, že na ďalšie konanie nie sú potrebné a ani neprichádzalo do úvahy ich prepadnutie alebo zhabanie. Toto uznesenie okresného súdu nadobudlo právoplatnosť 18. marca 2023.

17.3. Okresnému súde je potrebné na tomto mieste dôrazne vytknúť, že po vyhlásení napadnutého rozsudku rozhodoval o vrátení doličných vecí v situácii, kedy prokurátor v zahlásenom odvolaní výslovne namietal absenciu výrokov o uložení trestu prepadnutia doličných vecí. Túto otázku mal okresný súd jednoznačne prenechať na vyriešenie odvolaciemu súdu v rámci odvolacieho konania.

17.4. Prokurátor mohol a mal tento nesprávny postup okresného súdu zvrátiť podaním sťažnosti voči vyššie cit. uzneseniu, no z neznámych dôvodov tak neučinil.

17.5. Túto otázku tak krajský súd uzatvára s tým, že pokiaľ okresný súd právoplatne rozhodol o vrátení doličných vecí obžalovanému, neprichádza v tomto odvolacom konaní ukladanie trestu prepadnutia doličných vecí vôbec do úvahy, keďže nie sú k dispozícii. Z tohto dôvodu je aj nadbytočné sa bližšie venovať odvolacím námietkam prokurátora produkovaným v tomto smere.

Záverečné zhrnutie

18. Na základe prezentovaných úvah krajský súd vyhodnotil odvolanie prokurátora ako opodstatnené, v dôsledku čoho zrušil postupom podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Tr. por. napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a následne podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sám rozhodol o treste pre obžalovaného, keďže výsledky dokazovania vykonaného pred okresným súdom to umožňovali. Neumožňovali by to vo vzťahu k ukladaniu peňažného trestu, tento však krajský súd neukladal.

18.1. Pokiaľ teda ide o druh trestu, krajský súd obžalovanému z dôvodov rozvedených vyššie v texte, pri prevahe poľahčujúcich okolností podľa § 38 ods. 3 Tr. zák., zistiť jednu poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Tr. zák., uložil trest odňatia slobody vo výmere 1 rok, teda v dolnej tretine modifikovanej trestnej sadzby (až na 3 roky a 4 mesiace) a keďže dospel k záveru, že výkon trestu odňatia slobody v tomto prípade na zabezpečenie ochrany spoločnosti a nápravu obžalovaného nie je nevyhnutý, tak obžalovanému výkon trestu podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. podmienene odložil a podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. mu určil skúšobnú dobu na 2 roky, ktorú považoval za primerane dlhú na to, aby obžalovaný spoločnosti preukázal, že to so svojim polepšením myslí úprimne.

18.2. Takto vymieraný trest vo svojom súhrne považuje krajský súd za zákonný, primeraný a spravodlivý, ktorý má potenciál splniť svoju funkciu nielen z hľadiska individuálnej, ale aj generálnej prevencie a tiež morálne odsúdi konanie obžalovaného.

18.3. Tento rozsudok bol prijatý jednomyseľne (§ 163 ods. 4 Tr. por.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.